

Art. 16

EGALITATE CONSTITUȚIONALĂ

16%

COTĂ UNICĂ

16 măsuri

REFORMĂ REALĂ

23 APRILIE 2026

STUDIU

Reforma impozitării veniturilor personale
Sarcina fiscală totală în funcție de CÂT, nu de CUM câștigăm

Analiza evaluează modul în care construcția sistemului fiscal actual determină sarcina fiscală pentru venituri comparabile.

Demersul este tehnic, echilibrat și echidistant, construit pentru a evita orice abordare discriminatorie.

Diferențele de impact între diverse categorii de contribuabili sunt rezultatul configurației actuale a sistemului.

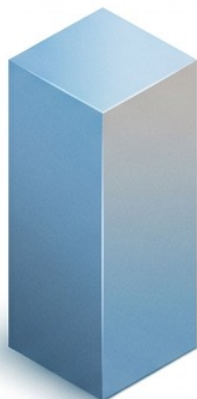
Analiza se concentrează pe principii de echitate și coerență fiscală, nu pe categorii de contribuabili, formă juridică a veniturilor sau efecte redistributive punctuale.

Sarcina fiscală trebuie să depindă de CÂT, nu de CUM câștigăm.

FUNDAȚIA CONSTITUȚIONALĂ

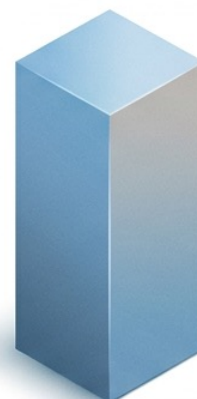
Art. 16 alin. (1)

„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

Art. 56 alin. (2)

„Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.”

**Reforma nu este doar oportună,
este constituțional legitimă.**

Egalitatea în fața legii și justa așezare a sarcinii fiscale cer un sistem care tratează în mod **comparabil** veniturile **comparabile**.

CUM ARATĂ SISTEMUL ASTĂZI

ASIMETRIE

Multiple cote și baze de calcul,
categorii de venit
și tratamente fiscale.

Contribuabilii
cu același venit pot avea
o sarcină fiscală totală (SFT)
diferită cu factor de până la 7:1.

INECHITATE

Sarcini fiscale totale diferite
pentru venituri comparabile.

INSTABILITATE

470 de modificări în 10 ani.
Aproape 4 modificări pe lună.

**Sistemul nu mai poate fi reparat punctual.
Trebuie reșezat pe principii.**

INDICATORI DE DIAGNOSTIC

7:1

Diferența de sarcină fiscală maximă pentru același venit

Studiu TTI, Cap. 1

72%

PFA cu venituri medii declarate de 380 lei / lună

Date ANAF, D212

82%

venituri medii din chirii de 160 EURO / lună

Date ANAF, D212

40,7%

Microîntreprinderi cu pierderi = cifra de afaceri

B2APP, 2025

8,3%

din Impozitul pe Venit (IV) colectat provine din D212

Date ANAF, D212

4

modificări legislative / lună (în medie)

Monitorul Oficial

CE ANALIZĂM

Sarcina fiscală totală (IV + CAS + CASS) pe fiecare categorie de venit al persoanelor fizice rezidente în România.

CE PROPUNEM

Unificarea bazei de impozitare, plafonarea contribuțiilor sociale, instrumente anti-erodare aliniate la standardele UE.

METODOLOGIE

Analiză statică pe date din Legea Bugetului 2025, Bugetul Asigurărilor Sociale 2025, date ANAF (D212), baza B2APP.

LIMITĂRI

Model static (comportament neschimbat).
Date incomplete privind suprapunerile de venituri.
Estimări anti-erodare dificil de cuantificat.

COSTUL STATUS QUO > COSTUL REFORMEI

COSTUL STATUS QUO

ARBITRAJ LA SCARĂ LARGĂ
(baza se erodează)

COSTURI DE ADMINISTRARE
RIDICATE

MIGRARE ARTIFICIALĂ ÎNTRE
BAZELE DE IMPOZITARE

COSTUL REFORMEI

EFORT POLITIC
(real, dar necesar)

EFORT ADMINISTRATIV
(implementare facilă,
reducere semnificativă
după implementare)

AJUSTĂRI DE CALIBRARE
(previzibile)

ÎNTREBAREA NU ESTE **DACĂ** REFORMĂM, CI **CÂND**

CÂT, NU CUM

Sarcina fiscală totală trebuie să depindă de cât câștigăm,
nu de tipul sau forma juridică a venitului.

16³

16³

ARTICOLUL 16

Fundament constituțional

COTA 16%

Eficiență fiscală demonstrată

16 MĂSURI

Reașezare pe principii

PRINCIPIILE REFORMEI

ECHITATE

Venituri comparabile = sarcină fiscală comparabilă

ALINIERE UE / OCDE, SUSTENABILITATE BUGETARĂ

Instrumente testate și validate

SIMPLITATE

O cotă, o logică, reguli stabile

NEUTRALITATE

Forma juridică nu creează privilegii fiscale

CONFORMARE

Un contract just e mai ușor de respectat

Echitatea și sustenabilitatea bugetară sunt scopul.
Simplitatea și neutralitatea sunt instrumentele. **Conformarea** este mijlocul.

#	MĂSURĂ
---	--------

M1 Cotă unică reală 16% pentru toate veniturile

M2 Deducere personală pentru salarii și pensii (DP extinsă la pensii)

M3 Plafonare CAS la 6 SM/lună pe veniturile din muncă

M4 DP scăzută și din baza CASS (salarii + pensii)

M5 CAS 21,7% | CASS 8,8%

M6 Pilon II pe brut integral, fără plafon

M7 Plafonare CASS la 6 SM/lună pe toate veniturile

M8 CASS scăzut din baza IV pentru toate veniturile

#	MĂSURĂ
---	--------

M9 Eliminare dublă impunere dividende (IP + ID = 16%)

M10 Impozit pe câștig (nu pe venit) la transfer imobile

M11 Transparentizare profituri offshore (*CFC rules*)

M12 Cheltuieli asociați = dividende / venituri salariale

M13 Declararea patrimoniului - Moment zero

M14 Transparentizare fiscală microîntreprinderi → activități independente

M15 Rețineră la sursă extinsă la maximum

M16 Regularizare anuală prin declarația unică

16 MĂSURI | 4 COMPONENTE | UN SINGUR PACHET COERENT

1

UNIFICARE
BAZĂ, COTĂ ȘI
DEDUCERI

M1, M2, M4,
M8, M9, M10

2

PLAFONARE
CONTRIBUȚII
SOCIALE

M3, M5, M6, M7

3

ANTI-
ERODARE

M11, M12, M13, M14

4

ADMINISTRARE

M15, M16

Impactul maxim este obținut prin implementarea conjugată.
Efectul fiecărei măsuri este potențat de celelalte.

MĂSURILE
1, 2, 4, 8, 9, 10

M1

Cotă unică reală de 16%

Păstrarea sistemului de impunere cu cotă unică, dar revenirea la 16% pentru toate tipurile de venit, fără excepție.

M8

CASS scăzut din baza IV

Scăderea CASS din baza de calcul al impozitului pe venit, pentru toate veniturile.

M2

Deducere personală (DP) extinsă la pensii

Păstrarea actualului sistem de DP pentru salarii și introducerea aceluiași sistem de DP pentru pensii, la nivelul maxim, pentru a proteja pensiile mici și foarte mici.

M9

DIVIDENDE

AZI: Impozit pe profit (IP) 16% + impozit pe dividende (ID) 16% = SFT 29,44%
PROPUS: IP + ID = 16% → eliminarea dublei impuneri

M4

DP scăzută și din baza CASS

Pentru veniturile de natură salarială și pensii, deducerea personală este scăzută și din baza de calcul al CASS, nu doar din impozitul pe venit.

M10

IMOBILE

AZI: Impozit pe venitul din transfer, nu pe câștig.
PROPUS: Impozit pe câștigul real din transfer.

Mai întâi corectăm **baza** pe care așezăm sarcina fiscală totală.

CAS PLAFONAT

- Cotă: 21,7%
- Plafon: 6 Salarii Minime (SM) / lună (72 SM / an)
- Bază: suma veniturilor din muncă
- Reducerea expunerii pe Pilonul I

CASS PLAFONAT

- Cotă: 8,8%
- Plafon: 6 Salarii Minime (SM) / lună (72 SM / an)
- Bază: toate veniturile
- DP scăzută din baza CASS

PILONUL II: PROTEJAT ȘI NEPLAFONAT

Contribuția la Pilonul II se calculează pe venitul brut integral, fără plafon.

Alimentează conturi individuale private, nu generează obligații pentru bugetul public.

Active: 201,6 mld lei (10,6% PIB) | 8,5 mil. participanți | ~94% investit în România

Precedent: e. g., modelul suedez (*premiepension*): contribuție separată, fără plafon.

M11

Transparentizarea profiturilor offshore (CFC rules)

Introducerea regulilor CFC centrate pe beneficiarul real (UBO). Profiturile nedistribuite ale entităților controlate în jurisdicții cu impozitare redusă se impozitează în România. Precedent: Germania (*Hinzurechnungsbesteuerung*, din 1972).

M12

Cheltuieli personale ale asociaților

Cheltuielile personale ale asociaților înregistrate pe companii se tratează fiscal ca dividende sau venituri salariale.

M13

Declararea patrimoniului - Momentul zero

Stabilirea unei date de referință pentru declararea patrimoniului / perioadă de conformare voluntară – 3 luni, impozit 16% / sumele care nu pot fi justificate ulterior impozitate cu cota de 70%. Precedent: Italia (*voluntary disclosure*, 18%), Argentina (22%).

M14

Transparentizare fiscală pentru microîntreprinderi

Microîntreprinderile devin entități transparente fiscal, profitul este asimilat veniturilor din activități independente pentru asociat / asociați.

Alinierea bazei impozabile la realitatea economică reduce arbitrajul fiscal.

M15

Reținere la sursă extinsă la maximum

Extinderea la maximum posibil a reținerii la sursă a IV, CAS și CASS de către plătitorii de venit.

M16

Regularizare anuală prin Declarația Unică

Contribuabilii cu venituri din surse multiple depun Declarația Unică. Sistemul regularizează automat diferențele între sumele reținute la sursă și obligațiile reale, ținând cont de plafoanele CAS / CASS și de deducerea personală.

Simplificare + reținere la sursă = conformare fără efort.
Regularizare = echitate garantată.

PLAFONAREA FUNCȚIONEAZĂ...

GERMANIA

Plafonare CAS din 1957
BBG 2025: 8.050 € / lună

FRANȚA

Plafon SS: 3.864 € / lună (2024)
Contribuții diferențiate sub / peste plafon

CEHIA

Cotă mixtă + plafonare CAS
Venituri IV mai mari post-reformă

POLONIA

Plafonare CAS la 30 SM/an
Pilon II reformat 2014

ROMÂNIA — ASTĂZI

Fără plafon CAS stabil
(modificat de 7 ori în 10 ani)

Baze de calcul diferite pe categorii
de venit

SFT: 1% - 41,5% pe venituri comparabile

...în Germania. De 68 de ani.

IMPACTUL BUGETAR POTENȚIAL

NIVEL 1 - CALCULAT

Excedent static demonstrat
(analiză pe date bugetare reale)

+4,7 mld. lei

NIVEL 2 - ESTIMAT CONSERVATOR

Instrumente anti-erodare
(*CFC rules*, moment zero, microîntreprinderi)

+5 - 6 mld. lei/an

NIVEL 3 - EXPERIENȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Efecte comportamentale
(conformare, migrare inversă, formalizare)

+15 - 30%

Analiza este statică. Estimările sunt prudente. Realitatea fiscală tinde să fie mai favorabilă: ajustările comportamentale observate în alte state sugerează acest lucru.

LIMITĂRI METODOLOGICE: CE NU ȘTIM

1. Suprapuneri de venituri din surse multiple	Date indisponibile, doar ANAF le deține
2. Distribuția reală a veniturilor pe intervale	Date parțiale pentru categorii non-salariale
3. Rata de migrare inversă post-reformă	Comportamentală, necuantificabilă ex-ante
4. Profituri reale în jurisdicții slab fiscalizate	Lipsă date publice
5. Rata de conformare la momentul zero	Depinde de designul și implementarea mecanismului

Limitări inerente oricărei evaluări de impact.

EFECTE COMPORTAMENTALE

Eliminare diferență SFT 7:1

Creștere bază salarială

↑ venituri

Transparentizare microîntreprinderi

Bază impozabilă suplimentară pentru venituri din activități independente

↑ venituri

Eliminare dublă impunere dividende
(29,44% → 16%)

Stimulent conformare

↑ venituri

Declararea patrimoniului - Moment zero

Impozitare patrimoniului nejustificate
+ descurajare a neconformării

↑ venituri

Stabilizare legislativă

Predictibilitate + reducere costuri conformare
+ reducere costuri administrare

↓ costuri

Nu pretindem că putem cuantifica amplitudinea. Demonstrăm că direcția este univocă.

**ART. 16 | 16% COTA UNICĂ | 16 măsuri
CONTRACT SOCIAL RESPECTAT**

**PENTRU VARIANTA INTEGRALĂ A STUDIULUI
SCANAȚI QR CODE-UL:**

